

51^e Jaargang

Dinsdag 15 maart 2016

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering
van de handhaving
van de oude
Gereformeerde beginselen

Meditatie Ambtelijke praktijk

Kerkelijk actueel

Voor de jeugd Sprekend verleden

“Daarom noemt men die dagen Purim”

Esther 9:26a

Sinds de dagen van koningin Esther en haar oom Mordechai vieren de joden elk jaar het zogenaamde purimfeest. De grote vijand van God en Zijn volk, Haman, had door het werpen van het lot, het pur, een dag aangewezen waarop alle Joden moesten worden omgebracht. Een verschrikkelijk plan dat uitgedacht was door de duivel zelf. Maar de Heere in Zijn trouw had een heel ander plan, namelijk om juist dat volk te sparen. Niet omdat het beter was, maar omdat de Messias uit dat volk geboren zou worden. En Gods raadsplan wordt altijd vervuld, ondanks het woeden van de hel. Laat Gods kind dat tot zijn troost altijd bedenken: hoe de hel ook woedt, zoals zeker in onze dagen, Gods Raad zal bestaan en Hij zal al Zijn welbehagen doen!

Indien dat ergens duidelijk en heerlijk blijkt, dan blijkt het wel uit het boek Esther. Naar Hamans berekening moest de sterfdatum van de Joden zijn de dertiende van de maand Adar, dat is de laatste maand van het jaar. De eerste maand valt in onze tijd rond maart-april, het voorjaar. De twaalfde maand valt dus in februari/maart. En op de dertiende van die maand moest de grote slachting plaats vinden! Maar God heeft het dwaze plan verijdeld en Zijn volk gered. En nog eens, waarom redde Hij dat volk? Was het niet omdat naar Zijn Raad en belofte de Messias uit dat volk zou voort komen? En vergeet een mens vaak de beloften van God, de duivel niet hoor! Al kan hij beter dan iemand anders weten dat God Zijn beloften altijd vervult, ondanks al Zijn pogingen om alles te doen mislukken. Hoe heeft hij niet gewoed in de dagen dat Gods Zoon onder ons was. En hebben al zijn verwoede pogingen enig succes gehad? Neen, Christus is als Overwinnaar uit de strijd gekomen. Ja, de overwinning stond van eeuwigheid al vast. Zo leert ook de geschiedenis van Esther en de geschiedenis van de Zaligmaker hier op aarde ons in kinderlijk vertrouwen aan de regering van God over te geven, al grijnst de hel ons aan!

Vandaar dat Israel door alle eeuwen heen dit moest gedenken op het zogenaamde Purim (meervoud van pur) feest. De dertiende dag van de maand Adar werd in plaats van een dag van rouw een dag van vreugde omdat de Joden al hun vijanden mochten ombrengen. Ook nog eens op de veertiende dag van die maand! Daarom wordt het purim feest op de veertiende van die maand gevierd en men doet het uitbundig! Men geeft

elkaar geschenken en er zijn feestmaaltijden. En het is natuurlijk de bedoeling dat God alle eer ontvangt! Hij is het immers Die voor Zijn volk strijdt, niet omdat het volk der Joden maar in een enkel opzicht beter zou zijn dan welk ander volk ook, maar omdat de HEERE Zich in genade aan dat volk had verbonden, daarom! Bij de uitverkiezing moeten we altijd aan eenzijdige verbondstrouw en vrije genade denken en niet aan enige verdienste van de mens! Daarom is het zeer ongepast als het purim feest slechts een feest van blijdschap, feest en kado's is, maar waar de HEERE niet de lof en eer wordt toegebracht!

Ook wij mogen ons wel afvragen of ook onze gedenkdagen dankdagen zijn, dagen waarop we mogen eindigen in de onverdiende gunst des HEEREN. Het is toch immers om de verdienste van de Messias, Die uit de Joden is voortgekomen, en Zijn bitter lijden en sterven dat een zondaar vrijuit mag gaan? Hem werd Gods toorn niet gespaard, opdat anderen door een waar geloof zouden mogen delen in het heerlijk geschenk van Gods genade! Dat zowel wij zelf als onze Messias belijdende vrienden iets van dat wonder mogen verstaan, ja dat de schellen van de ogen der ongelovige Joden zouden mogen vallen en zij samen met Gods volk uit de heidenen eeuwig zouden eindigen in Gods vrije gunst alleen: Door U, door U alleen, om het eeuwig welbehagen! En wij mogen ons afvragen of we iets van dat heilgeheim verstaan. Dan wordt de Heere onze enige Hoop in leven en sterven!

Ds. K. Hoefnagel

Rouw- bezoek(ing)

Rouwen, dat is leven met een open wond. Al je zintuigen staan op scherp, je bent overgevoelig voor elk woord. Dat is niet alleen erg vermoeiend, maar je wordt op de meest onverwachte momenten enorm op je ziel getrapt. En dat heeft dan niemand zo bedoeld. Het gebeurt gewoon. Mensen kunnen ondoordacht zulke pijnlijke dingen zeggen. Rouwen, dat is leven met een open wond waar mensen onbewust wat zout in strooien. Een rouwbezoek kan dan een bezoeking worden. Zo heeft Jakob de bezoeken en woorden van zijn zoons misschien ook wel ervaren.

Wat is dat een verschrikkelijke en harde boodschap voor Jakob geweest. Toen dit in volle kracht op hem afkwam. Zie je die oude man zitten, met de bebloede kleren van Jozef in zijn handen? Hij heeft zijn handen omhoog gestoken en van verdriet uitgeroepen: *...Het is mijns zoons rok! een boos dier heeft hem opgegeten! voorzeker is Jozef verscheurd!* En dan scheurt Jakob zijn mantel. Hij trekt een oude juten zak aan en hij strooit as op zijn hoofd. Tekenen van diepe rouw in het oude Oosten. Al spoedig komen de broers thuis en ze draaien een beetje om Jakob heen. Niemand weet goed wat hij moet doen. Ze zien hun vader daar in diepe smart zitten. En zij weten dat hij voor niets bedroefd is, want Jozef leeft gewoon. En dan gaan ze troostwoorden spreken, Ruben, Juda, en de andere huichelaars. En ook al zijn dochters. Bedoeld is: zijn dochter Dina en zijn schoondochters. Maar Jakob weigert zich te laten vertroosten.

Soms is het verdriet te groot en zijn de wonden te diep. Dan is een mens met niets en met niemand meer te troosten. Vader Jakob had 1000 vragen waar geen antwoord op kwam. Hij wist niet hoe Jozef gestorven was. Hij wist ten diepste niet eens óf Jozef wel gestorven was. Hij had het lichaam van zijn lieve jongen immers niet gezien.

Dat is iets ontzettends, zo weten we van ouders van wie een kind vermist is. Soms tegen beter weten in blijven ze hoop houden. De Amsterdamse geneeskunde-studente Sophia Koetsier verdween op 28 oktober 2015 tijdens een studiereis naar

Oeganda. Waarschijnlijk is ze in een rivier gevallen en door krokodillen verscheurd. Maar de ouders geven de hoop tot op de dag van vandaag niet op. Ze houden de optie open dat hun dochter 'er even vandoor is gegaan'. Persoonlijk heb ik een vrouw gekend van wie een zoon tijdens de Tweede Wereldoorlog is vermist. Tot haar dood op 98-jarige leeftijd bleef ze hopen dat hij nog een keer zou terugkeren.

Zo zal Jakob ook weleens gedacht hebben, als hij 's nachts op bed wakker lag en een geluid van voetstappen hoorde: *'Zou 't Jozef zijn?'* Maar als hij ging kijken: nee, toch niet... Of als hij van de verte iemand aan zag komen lopen: *'dat lijkt Jozef wel'* En dan elke dag weer die teleurstellingen en die moordende onzekerheid. Dat is een reden waarom Jakob weigert zich te laten vertroosten.

Maar ook omdat hij voelt dat de broers niet oprecht zijn. Hij kent hun haat. Hij ziet in hun ogen de geveinsdheid waarmee het gebeurt. Een mens in rouw is daar erg gevoelig voor. Die voelt aan wat troost is en wat niet. De woorden van de broers waren als zout in de open wond, ook al hebben ze misschien ook wel vrome woorden gebruikt. *Jozef heeft toch een goede ruil gedaan? En: Vader, u hebt ons toch nog?*

Dat is nog het ergste. Als er mensen komen troosten die geen verstand van troosten hebben. Lees de geschiedenis van Job maar, die bezoek kreeg van zijn vrienden. De zweren en de ashoop waren voor Job nog niet zo erg als de komst van zijn vrienden, die niet troosten konden.

Zo zijn er ook vandaag van die dooddoeners, die nietszeggende waarheden. *'Je moet niet vragen 'waarom', maar 'waartoe'!* Alsof een mens zijn nood niet mag uitschreeuwen voor God. Of: *'Wees maar dankbaar voor wat je nog over hebt!'* Met andere woorden: je bent ondankbaar. Of: *'Ja, het is wel erg voor je maar ik hoorde pas van iemand, die...'* en dan volgt een heel verhaal over de ellende van anderen. Met de boodschap: het kan altijd erger, dus wees maar stil.

En zo wordt de smart verzwaard. Rouwbezoeken kunnen soms een bezoeking zijn.

M.A. Kempeneers
makempeneers@kliksafe.nl

Genesis 37:35
En al zijn zonen,
en al zijn dochteren
maakten zich op,
om hem te troosten;
maar hij weigerde
zich te laten
troosten.

Gaat het over de zondagse erediensten, dan weten we dat de Wet des Heeren en de Apostolische geloofsbelijdenis, het algemeen christelijk geloof, daarin een plaats hebben. Het waarom en waartoe kan bekend zijn. Het is geen formele, traditionele aangelegenheid. Het is een gegeven naar het Woord. Het is van betekenis voor ons allen. Nu is er nog een zaak die wij niet voorbij mogen zien. In het voorlezen van en het luisteren naar de Wet des Heeren wordt ook erkend de band aan Israël. Bijzonder de zaligheid is uit de Joden en het leven naar de Wil des Heeren. Worden de twaalf artikelen beleden dan weten we ons één met de wereldkerk.

De eeuwige kerk van gisteren, van nu en morgen. De wortels van de belijdenis liggen in het Woord des Heeren. Het ontstaan, de formulering, het belijden, had een oorzaak. De eerste kerk, ongeveer 150 jaar na Christus, werd tegenover ketterij, afwijking in de kerk, gedwongen haar geloof te belijden. Er was reeds een belijden, dat uitgesproken werd bij de volwassen-doop. Gelijk Filippus aan de kamerling vroeg. Indien gij van harte gelooft, zo is het geoorloofd. De kamerling antwoordende zeide: ik geloof dat Jezus Christus de Zoon van God is (Hand. 8:36 en 37). De aanstaande dopeling werd tevoren in de leer onderwezen. Voor het dopen werd hem of haar gevraagd naar zijn of haar geloof. Daarop werd beleden: Ik geloof in God de Vader en in Jezus Christus Zijn eniggeboren Zoon. Ik geloof in de Heilige Geest. Zo werd het geloof in God Drieënig beleden. Opvallend is het persoonlijk karakter van dit belijden. Het begint met een credo: ik geloof. Er was in het bijzonder uur van het leven een voldoen aan Jezus' bevel. Het dopen in de Naam van de Vader, in de Naam van de Zoon en in de Naam van de Heilige Geest. Hoe goed het in de kerk ook mocht gaan, de verleider, de overste van de wereld, de bestrijder van de kerk, zat niet stil. Verleidend, bestrijdend was hij bezig. De Kerk, de gemeente

wilde om 's Heeren wil zijn een pilaar en vastigheid der waarheid (1 Tim. 3:15). Blijkbaar zijn er nu geen ketterijen, afwijkingen van of tekortkomingen omtrent het belijden. Nu niet meer. Want het is nogal stil. Men mag ontkennen en blijven wie men is. Laat de vroege kerk voor ons een beschamend voorbeeld zijn. Laat er steeds een streven zijn om te belijden, na te zeggen wat vastgesteld is. De geloofsbelijdenis die wij hebben en kennen is ontstaan uit de eerste geloofsbelijdenis. Door de doorwerking van de ketterijen werden reeds bestaande belijdenissen aangevuld, geconcretiseerd en zo werd uitdrukking gegeven aan het christelijke geloof en de dwalingen duidelijker weersproken. Als voorbeeld noemen we het eerste artikel, het persoonlijk belijden van God de Vader, de Schepper van hemel en aarde. Dit belijden, voluit naar de Schriften, kwam er om de dwaalleraars te weerleggen dat de wereld door een andere god of wezen was geschapen dan door God de Vader. God de Vader is de almachtige Schepper van hemel en aarde. We kunnen aangeven dat de belijdenis zoals we deze kennen en gebruiken in de eredienst omstreeks het jaar 500 in de kerken een plaats heeft gekregen. We spreken van de Twaalf artikelen van het algemeen christelijk geloof. In de huidige vormgeving is zij ontstaan in Zuid- Frankrijk. Ze werd eerst door de Roomse kerk aangenomen en daarna door heel de westerse kerk. Het is opvallend dat in de tijd van Karel de Grote de belijdenis tot een algemeen geldend geschrift is geworden. De Reformatoren hebben van harte hun instemming gegeven, in woord en geschrift, met de belijdenis. Zij lieten hun verbondenheid, hun band aan de oude christelijke kerk merken. Ook voor het nageslacht. Dit geen eigentijds belijden. Dat woord is nu 'in' en het wordt al meer overgenomen en zo gebruikt. Eigentijdse prediking. Eigentijdse beleving of ervaring. De conclusie kan hard zijn, maar het eigentijdse heeft geen wortels in de Schrift, maar is resultaat van de tijd. Eigentijdse geest en

dan christelijk gekleurd en aantrekkelijk, gemakkelijk. Laten we acht geven op wat God de Heere in het verleden gegeven heeft en wat vandaag nog is, werkt en van harte beleden wordt. De twaalf artikelen van ons algemeen christelijk geloof oftewel het Apostolicum. Zo werd het in het verleden bijzonder genoemd. Het is niet zo dat elke apostel een artikel heeft geleverd. Er is gezegd: de twaalfen kwamen nog een keer bijeen voor samenstelling. De naam Apostolische geloofsbelijdenis is genomen omdat de artikelen volledig in overeenstemming zijn met het Evangelie van Jezus Christus en dat Evangelie is door de apostelen verkondigd. Terecht is gezegd: het Apostolicum is geen tweede Bijbel, maar geeft twaalf maal een grondregel van het christelijk geloof. Augustinus zei: het is een korte en grootse regel des geloofs, kort in het getal der woorden, groot door het gewicht der zinnen. Calvijn merkt op: het is zonder tegenspraak dat in dit symbool de historie van ongelooft beknopt en in juiste orde wordt gegeven en dat het niets bevat wat niet met grondige getuigenissen der Schrift gegeven is. Zeggen we daar Amen op?

M.C. Tanis

50 jaar 1965-2015 Bewaar het Pand

Een jubileum. Zeker. Maar bijzonder een zegen. Vijftig jaar kan ons blad reeds verschijnen. Het doel van de uitgave is bekend. Vandaag geen overbodige zaak. De oude Gereformeerde beginselen zijn niet verouderd. Die beginselen spreken bijzonder in de Drie Formulieren van Enigheid. Het dagelijkse leven staat daar niet buiten. Vandaar dat het doel van de schrijvers is geestelijke leiding te geven in verschillende levensomstandigheden. God de Heere zegene het lezen. Abonnees, hartelijk dank voor uw of jouw abonnement. Door u en door jullie is de verschijning alleen mogelijk. Het heil des Heeren toe gebeden.

Namens het bestuur ds. M.C. Tanis

Zijn ure

Ik heb nog ene vraag en dan is de stapel verdwenen. Dat ruimt natuurlijk lekker op, maar ik weet niet of het de bedoeling is om met de vragenrubriek te stoppen. Ik bedoel maar: als er vragen zijn, stuur ze gerust in. Mijn voorkeur gaat uit naar vragen over het geestelijk leven. Al is het alleen maar omdat je met de behandeling van geestelijke vragen behalve de vraagsteller ook meerderen kunt dienen. Ik wacht het af.

De vraag die we nu voor ons hebben liggen gaat over de Heere Jezus in de dagen dat Hij hier op aarde was. De aanleiding tot de vraag ligt in de betekenis van Johannes 10 vers 39. Daar lezen we dat de joodse leidslieden Jezus (opnieuw) probeerden te grijpen, maar dat Hij “ontging uit hun hand”. Betekent dat dat Hij haastig de vlucht nam om aan een arrestatie te ontkomen? Maar, zo luidt de vraag dan vervolgens: hoe moeten we dan Lukas 4:30 zien. Daar wordt de Heere Jezus door een massa woedende mensen naar een steile hoogte gebracht om Hem er af te werpen, maar dan opeens verwijdt Hij Zich. Hoe kan dat? Lieten de mensen dat opeens toe? Vonden ze het opeens toch te erg wat ze wilden doen? Of namen de discipelen het opeens voor hun Meester op en leidden die Hem weg? Nou ja, hoe moeten we dit zien!

Als we met de geschiedenis uit Lukas 4 beginnen dan is het natuurlijk een drama van de ergste soort als de Heere Jezus juist daar, juist in de plaats waar Hij jaren had gewoond en gewerkt, door woedende medeburgers vermoord zal worden. En dat na ene preek! Ja, juist, die preek was de oorzaak. Niet omdat Hij de onwaarheid had gesproken, maar juist de waarheid. Het was toen al net als nu: de waarheid wordt niet verdragen. We zijn de grote leugenaar, de duivel, toegevalen. Maar het is nog nooit gebeurd dat er een massa op de been kwam om hem op te knopen. De Waarheid moet het ontgelden in de wereld en de leugen wordt op de troon verheven. Bij een leugenleer blijft een mens buiten schot. De Waarheid pakt een mens aan. En daar moet een mens voor ingewonnen worden. Dat nu doet de Heilige Geest Die in al de waarheid leidt. Dat Jezus het een tijd laat begaan laat zien dat Hij ook in dit opzicht lijden wil en straks gewillig het kruis op Zich zal nemen om als een Rechtvaardige te lijden door en voor onrechtvaardigen. Maar op die zaterdag in Nazareth was het Zijn tijd nog niet. Hij was trouwens niet gekomen om gedood te worden, maar om Zijn leven te geven. Dat is heel wat anders. En daarom is het bij Hem op dat moment opeens: tot hiertoe en niet verder. Ondanks het feit dat Hij omringd wordt door woedende Joden loopt Hij gewoon midden door hen heen weg. Hij laat zo zien dat Hij ook een wil heeft en dat die wil zal geschieden, wat men ook met Hem wil doen. En die wil is een goddelijke wil. Die zal bestaan, woede van hel en mens ten spijt. Met goddelijke majesteit wandelt Hij weg en laat de schare onthutst achter, machteloos.

Dit leert ons dat, als Hij later op een gegeven moment wel gevangen wordt genomen, dat dit niet tegen Zijn goddelijke wil is. Dan geeft Hij Zich over om gebonden te worden en, in het verlengde daarvan, om gekruisigd te worden. Dat is Zijn wil, Zijn weg, Zijn doel. De wil, de weg en het doel van de Vader. De macht die Hij toont door ‘gewoon’ weg te lopen uit Nazareth, en door bijvoorbeeld de menigte die Hem in Gethsemane komt arresteren achterover te doen vallen, moest mensen tot inkeer en bekering brengen, toen en ook nu. En wie weet bij wie dat is gebeurd.

Inderdaad proberen de nijdige Joden in Jeruzalem de Heere Jezus een paar keer te grijpen. En weer gaat het om de Waarheid die men niet kan verdragen. Ook op godsdienstig gebied is een mens de leugen toegevalen en is een mens een vijand van ontdekking. Dan moet ik op de troon en Jezus...aan het kruis. In Johannes 10:39 staat: Zij zochten dan wederom Hem te grijpen, en Hij ontging uit hun hand. Ze probeerden het, maar daar bleef het bij. Nee, de Heere nam niet haastig als een bange vogel de vlucht. Hij is nooit voor wie dan ook bang geweest, zelfs niet voor de duivel. Wel voor de last van de toorn van God, toen, in die nacht, in de hof van Gethsemane...

De Heere liep gewoon weg. Bij Zijn vangenneming spot Hij nog met die zogenaamde macht van het arrestatieteam: Dagelijks zat Ik bij u, lerende in de tempel, en gij hebt Mij niet gegrepen. Het is vreemd dat u met zwaarden en stokken komt, als was Ik een gevaarlijke crimineel, Matth. 26:55.

En, tenslotte, als we in Johannes 12:36 lezen dat Jezus Zich verborg van hen die Hem haatten, betekent dat dat Hij rustig elders, in dit geval bij Zijn vrienden in Bethanie, wachtte tot Zijn ure gekomen was. En toen die ure gekomen was zei Hij: Staat op, laat ons gaan, Matth. 26:46. En al schrijvend over deze zaken voel ik liefde opkomen in mijn hart voor Hem. Hebt u dat ook wel eens?

K. Hoefnagel

SUGGESTIEF

De Gereformeerde wereld is druk met het nadenken over vernieuwing. Alles gaat op de helling. Gods Woord kent dit thema ook. Dan gaat het niet zozeer over vernieuwing van allerlei vormen, maar over de vernieuwing van de zondaar: Wordt vernieuwd!

Ik heb hierboven gekozen voor de kop: suggestief. Vernieuwing wordt gesuggereerd als een “must”, als een onontkoombaar gegeven. Enkele voorbeelden: Dr. Paas schreef een boek waarin hij een bijna positief, in ieder geval een genuanceerd licht laat vallen over de ontkerkelijking. Brede aandacht in het RD. De Wekker schonk er eveneens welwillende aandacht aan. Een ander voorbeeld: Het commentaar in de krant van 18 februari schrijft: ‘Er is ontegenzeggelijk iets aan het veranderen in de houding van reformatorische christenen in de samenleving’. Een terechte constatering, in het nummer van 25 februari een interview met dr. Dekker over: “Zie hoe alles hier verandert”. Hij voorspelt dat bevindelijken en evangelischen binnen tien jaar samengaan. Maar zijn hoofdlijn is: alle Reformatorische kerken gaan de Gereformeerde kerken achterna. Zij komen in dezelfde draaikolk van de secularisatie terecht. Jammer dat dit soort interviews geboden worden. Ook schadelijk. Aandacht aan deze uitingen is goed, maar men zou het in een andere vorm moeten gieten; zodat zulke meningen duidelijker worden afgewezen. In een interview krijgt iemand onbedoeld de mogelijkheid om zijn gedachten goed uit te dragen, ook al stellen we goede vragen. In een kritische bespreking daarentegen kunnen we plaats bieden aan waarschuwing en signalering. Ik merk om mij heen dat steeds meer lezers moeite hebben met deze vorm van journalistieke aandacht.

Ik zelf kreeg bij alle artikelen steeds het onbestemde en bangstigende gevoel dat deze veranderingen noodwendig, onontkoombaar en zelfs gewenst geacht worden. Zo stelt men het althans voor. Verweer baat niet. Het gebeurt of je het wilt of niet. Voor ons betekent dat: geef je verzet op. Dat werkt suggestief. Velen onder ons hechten geloof aan deze beweringen. Je krijgt soms ook de indruk dat je met een achterhoedegevecht bezig bent als je anders denkt, dat je niet meer “van deze tijd” bent.

Het lijkt me belangrijk om nader in te gaan op de argumenten die Dekker aanvoert.

Heeft Dekker gelijk? Gods Woord zegt dat het oordeel begint bij het huis van God. Onze tijd bevestigt het Woord. Zo zijn er veel meer uitspraken: de liefde van velen zal verkoelen. Ligt de gedachte van Paas en Dekker in diezelfde lijn? Nee, want Gods Woord ziet deze ontwikkelingen als een oordeel, terwijl Dekker meent dat dit een positieve ontwikkeling is. Ik vraag me dan af of de zegen van deze dingen nu echt zo blijkt in de restanten van de Geref. Kerken, waartoe Dekker zelf behoort. Paas stelt de ballingschap voor Israël ten voorbeeld voor ons. We moeten leven als in Babel. En hij heeft blijkbaar die ontwikkeling als positief aanvaard. Maar vergeet niet dat de ballingschap ook een oordeel was. Men voert voor deze gedachten Bijbelvreemde motieven aan. Dekker denkt daarbij aan de mens van nu die veranderd is. Dus vraagt dat om een andere

benadering. Maakt niet uit of de aarde in zes dagen geschapen is. Het geloof gaat toch wel verder.....? “Daar is het verhaal van Jezus te belangrijk en te boeiend voor. Maar niet in de huidige kerkvorm, met een preek van een uur op zondagmorgen 10 uur. Dat kan ik me niet voorstellen. Maar ja, dat roepen sociologen al zestig jaar.” In deze lectuur is de mens de maat van alle dingen. De postmoderne mens verdraagt deze kost niet meer. Maar Athene verdroeg Paulus ook al niet. En zelfs in de dagen van Noach wees men deze waarheid af. Je zou moe kunnen worden van al deze ideeën en methoden. Ik gebruik dat laatste woord om aan te geven dat er een bepaalde methodiek in dit type redeneringen zit. Is het nu echt onontkoombaar? Het gaat er maar om welke diagnose je stelt. Als het oordelen Gods zijn, dan moet bekering de enige uitweg zijn. Ik denk liever aan een geestelijke opwekking dan aan een meedrijven met de tijd. Ik ervaar bij mijzelf ook wel eens irritatie, ik geef het eerlijk toe. Is het niet al erg genoeg dat de dingen gaan zoals ze gaan? Moeten we nu ook de mensen nog in slaap sussen? Wat is toch de oorzaak van de geestelijke crisis van onze dagen? Zijn het niet de vernieuwers zelf die voortdurend hameren op hetzelfde aanbeeld?

Bij deze overwegingen las ik ook een andere benadering. Het commentaar van het RD wees naar de oudere generatie. Hebben zij het Woord wel goed doorgegeven? Toegegeven, deze gedachte past ook weer heel goed in het denkschema van deze tijd. Maar, uiteindelijk moest ik deze oorzaak ook toestemmen. Niet als enige oorzaak, maar wel als een van de vele.

Wat ik bedoel? Wel, ik zocht de schuld bij anderen, bij de postmoderne profeten. Maar uiteindelijk moest ik bij mijzelf terecht komen. Ik bemerkte dat het eigenen van de schuld moeilijk ligt. We wijzen snel naar anderen. Daniel zei het duidelijk: Wij hebben gezondigd. Mijn generatie, de ouderen, wij zijn in sterke mate verantwoordelijk voor het verval van onze tijd. We moeten ons de vraag stellen: wat hebben we verkeerd gedaan? Heel veel. Dat vraagt om erkenning. Laat men dat ook maar eerlijk aangeven. Laten we het zelf belijden, als de Heere daar licht over wil geven.

Dat betekent niet dat dus onze tijd het beter doet. We hebben meer te bieden en we hebben meer geboden dan alleen maar “het verhaal van Jezus”. Het gaat om dat ene thema: Jezus Christus en Dien gekruisigd; de Joden wel een ergernis en de Grieken een dwaasheid. Die Joden en Grieken leven kennelijk ook nu nog!

P. Roos

P.S. Een lezer maakte mij opmerkzaam op de kans dat verwarring ontstaat rond de naam “Paas”. Hiermee wordt niet bedoeld Paas sr., die in Veenendaal woont, maar zijn zoon, dr. S. Paas. Ik geef dit op verzoek graag even door.

De wonderlijke begrafenis van de Heere Jezus (2)

En Nicodemus kwam ook (die des nachts tot Jezus eerst gekomen was), brengende een mengsel van mirre en aloë; omtrent honderd ponden gewichts. Zij namen dan het lichaam van Jezus, en bonden dat in linnen doeken met de specerijen, gelijk de Joden de gewoonte hebben van begraven. (Johannes 19: 39-40)

Vorige keer hebben we een begin gemaakt met het nadenken over de wonderlijke begrafenis van de Heere Jezus. Toen hebben we al kennis gemaakt met Jozef van Arimathéa.

Nicodémus

Maar ook Nicodémus is betrokken bij de begrafenis van de Heere Jezus. Nicodémus – we kennen hem wel uit Johannes 3. Het is de man die 's nachts tot Jezus kwam. Misschien uit vrees voor de mensen. In elk geval heeft de Heere Jezus hem ontvangen en hem onderwijs gegeven. Dat onderwijs is niet zonder vrucht gebleven. Iets daarvan blijkt als Nicodémus het later in de Joodse raad – zij het heel voorzichtig – opneemt voor de Heere Jezus [Johannes 7: 50-51].

Welnu, deze Nicodémus zien we samen met Jozef van Arimathéa in de richting van Golgotha gaan. Wellicht hebben ze enkele dienaren meegenomen. Als ze op Golgotha zijn aangekomen, maken ze met tere voorzichtigheid het lichaam van de Heere Jezus los van het kruis. De mensen zullen gekeken hebben met verbaasde blikken. Achterdocht zal mogelijk zijn gaan gloeien in hun ogen.

Waardige begrafenis

Maar dat weerhoudt Jozef en Nicodémus niet van hun liefdedienst. Voorzichtig dragen ze Christus' lichaam, zo bebloed en geteisterd, naar de hof van Jozef van Arimathea, die niet ver van Golgotha lag.

En op die plaats treffen ze de voorbereidingen voor de begrafenis. Jozef heeft fijn lijnwaad gekocht [Markus 15: 46]. Kostbare linnen doeken, die hij nu gebruikt om het lichaam van de Heere Jezus in te wikkelen. Zodat Diens handen, voeten en hoofd in de goede houding blijven liggen.

Wonderlijk om te zien, hoe de Heere Jezus hier toch een waardige begrafenis ontvangt. Dat was niet de bedoeling van Zijn vijanden geweest. 'Men had Zijn graf bij de goddelozen gesteld' [Jesaja 53: 9]. Maar nu zorgt God er in Zijn voorzienige leiding voor, dat het anders gaat. Op wonderlijke wijze gaat ook het vervolg van de profetie van Jesaja in vervulling: 'en Hij is bij den rijke in Zijn dood geweest' [Jesaja 53: 9]. De Heere is inderdaad een Waarmaker van al Zijn woorden!

Koninklijke begrafenis

Nóg iets valt op bij de begrafenisplechtigheid van de Heere Jezus. Dat is, wat Nicodémus heeft meegebracht: 'een mengsel van mirre en aloë; omtrent honderd ponden gewichts'. We moeten daarbij denken aan aangenaam ruikende zalf of poeder. Bedoeld om de geur van de ontbinding te verdrijven. Maar liefst honderd Romeinse ponden, dat is ruim 30 kilo van deze zalf heeft Nicodémus meegebracht. Dat is een koninklijke hoeveelheid. Koninklijke eer wordt hier aan de Heere Jezus bewezen. Daarin beluisteren we al een voorspel op Zijn heerlijke opstanding.

Johannes voegt er nog iets aan toe: 'gelijk de Joden de gewoonte hebben van begraven'. Wellicht wil hij er duidelijk mee aangeven: Jezus' lichaam is niet op Egyptische wijze gebalsemd. Er zijn niet allerlei organen uit verwijderd. Het lichaam van Christus is inwendig intact gebleven.

Vernederende begrafenis

Laten we intussen niet vergeten: ondanks alles is deze begrafenis voor Christus een diepe vernedering geweest. Zo diep wilde Christus Zich vernederen dat Hij Zijn dode lichaam door zondarshanden heeft willen laten leggen in het kille graf. En drie dagen – het is een echt Joodse gewoonte

om ook een halve dag dan mee te tellen – is Hij als Mens geweest onder de macht van de dood.

Waarom was dat nodig? Hutcheson noemt verschillende redenen:

[1] *Christus wordt begraven om zo te bewijzen dat Hij echt gestorven is.* Volgens Hutcheson om ons te verzekeren van 'de waarheid en zekerheid van Zijn dood, die zo noodzakelijk is om geloofd te worden'.

[2] *Christus wordt begraven om zo zondaren te verootmoedigen.* In Zijn begrafenis ligt een ontdekkende boodschap: Zijn vernedering is nog niet ten einde, nu Hij gestorven is. Hij moet ook nog het graf in. Zo erg, zo strafwaardig is de zonde, dat de mens daardoor niet alleen de dood schuldig is. Maar ook onder de macht van de dood moet blijven.

[3] *Christus wordt begraven om vanuit het graf de dood te overwinnen.* Christus gaat het graf in en blijft met Zijn lichaam enkele dagen in de macht van de dood. Maar op de Paasmorgen verslaat Hij de dood en triomfeert Hij erover. En zo 'verzekert Hij ons, dat het graf niemand van Zijn volgelingen langer kan vasthouden dan Hem behaagt, gezien het feit dat Hij de banden van het graf heeft ontbonden en verbroken' (Hutcheson).

[4] *Christus wordt begraven om zo de graven van al de Zijnen te heiligen.* Omdat Hij in het graf geweest is, verandert het graf van al Gods kinderen van karakter. Wat is de werkelijkheid van het graf aangrijpend. Maar toch mogen Gods kinderen bedenken dat het graf een plaats is, waar Christus Zelf ook is geweest. Hij is de Zijnen voorgegaan. En Hij 'wilde dat koude bed aangenaam maken voor hen door er Zelf in neergelegd te worden' (Hutcheson). Hij maakt hun graf tot een 'slaapstede'.

A.J.T. Ruis

De angst dat mensen verloren gaan... (Slot)

De vorige keer eindigde ik met iets weer te geven uit een beroemde preek van Jonathan Edwards. Op 8 juli 1741 bediende hij het Woord van God in Enfield (New England). Het was een gebeurtenis vol gewicht en bewogenheid. Edwards preekte over een huiveringwekkend gebeuren: *zondaren in de handen van een toornend God*. Toch was het juist op deze scherpe en niets verhullende preek dat de Heere een rijke zegen gaf. Velen werden gebracht tot de overtuiging van zonde en verlorenheid. Binnen korte tijd leerden ze ook de heerlijkheid van het alles-reinigende bloed van Christus kennen. Er ging in die jaren een golf van opwekking door (met name) de Engelstalige wereld. Wel zo'n 50.000 mensen die eerst onverschillig en afkerig waren, traden toe tot de kerk. Bij velen van hen was er sprake van hart-veranderende genade. Het scherpe woord van de prediking, gebracht door dienaren als Edwards, Whitefield en de gebroeders Wesley, gaf rijke vrucht.

Ik schreef deze artikelen naar aanleiding van enkele uitspraken van broeders uit onze kerken. Ik hoop vanuit de Heilige Schrift te hebben aangetoond hoezeer het nodig is wel rekening te houden met de feitelijkheid dat mensen bezig zijn verloren te gaan. Wel 'Israël' te heten, maar geen 'Israël' te zijn [Rom. 9: 6]. Wel de naam te hebben "dat gij leeft, maar gij zijt dood" [Openb. 3: 1]. "Hebbende een gedaante van godzaligheid, maar die de kracht ervan verloochend hebben" [2 Tim. 3: 5]. Er is wel degelijk reden te vrezen dat er mensen uit onze gemeenten verloren gaan.

Over die gelaakte uitspraken zal ik het nu niet meer hebben. De vraag komt naar mijzelf toe – en misschien ook wel naar andere dienaren van het Woord

die dit lezen – of ik in mijn prediking en pastoraat werkelijk worstel om te behouden die ten dode wankelen? Wordt mijn eigen bediening gekenmerkt door bewogenheid met verloren zondaren? Vertoon ik iets van het beeld van de grote Profeet die in Zijn hart innerlijk met ontferming was bewogen over de schare? Breng ik mijn gemeente – ouderen en jongeren – bij de genadetroon van de Heere, en gewis niet alleen in de gebeden in de eredienst? En breng ik de boodschap van Gods Woord bij het hart van de gemeente: in de scherpe prediking van Gods wet en in de heilzame verkondiging van het evangelie? Waarbij de spiegel ook voor mijn eigen hart en leven wordt geplaatst. Als zelfs de apostel Paulus het niet uitgesloten acht, "terwijl ik anderen gepredikt heb, zelf verwerpelijk" te zijn [1 Kor. 9: 27], zou dat op mij en anderen niet van toepassing kunnen zijn?

Hoe dan ook – de eeuwigheidsernst mag in onze bediening niet ontbreken. Zowel ikzelf als mijn hoorders moeten onder de prediking van Gods Woord overtuigd worden van Gods waarheid. "Voorwaar voorwaar, tenzij dat iemand wederom geboren worde, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien." Bij wie dat niet plaatsvindt, die zal van die waarheid overtuigd worden als het te laat is. Het is een bekend woord van Richard Baxter: "Ik preekte, nooit zekker, of ik ooit opnieuw zou preken, en als een stervende tot stervenden!"

De oudste generatie dienaren in onze kerken ontving in Apeldoorn haar opleiding in de predikkunde van wijlen prof. W. Kremer. In zijn inaugurele rede in januari 1954 sprak deze over 'Geestelijke leiding in de prediking'. Als één van de vereisten van zulke prediking noemde hij dat de prediking afge-

stemd dient te zijn op de werkelijkheid in de gemeente. Hoe die werkelijkheid is, omschreef hij op evenwichtige wijze. De gemeente die de naam van Christus draagt, is verbondsgemeente. De leden zijn kinderen des Koninkrijks, ranken van de wijnstok. Toch, hoe positief dat ook is, deze relatie veronderstelt geen feitelijk en persoonlijk bezit van de heilsweldaden. Wedergeboorte en geloof zijn nodig om deel te ontvangen aan Christus en Zijn weldaden. Daarom moet, aldus Kremer, onderscheidend geprekeet worden. De prediker dient de hoorders op te zoeken waar deze zijn. En ze dient rekening te houden met de verloren staat van elk mensenkind. De kinderen van Abraham zijn tegelijkertijd kinderen van Adam. Ik citeer Kremer: "De gemeente moet in haar verscheidenheid met de levende God geconfronteerd worden en in Zijn oordeel betrokken. Het "wie u hoort, die hoort Mij!" dient te worden betracht in heilig beven. Kwaal en medicijn dient de prediking tot het hart van de gemeente te brengen. Dan is er maar één ding belangrijk: wat zegt de Heere en tot wie zegt Hij het? Het Woord des Heeren moet daartoe geadresseerd worden aan de gemeente in haar verscheidenheid. De ernst, waarin de Heere spreekt en het heil der zielen eisen dat."

J.M.J. Kieviet

En men noemt Zijn naam Vredevorst

Jesaja 9:5

Melchizedek was een koning van Salem, dat is een vredevorst. Er staat in Hebr. 7 dat Melchizedek geen beginsel der dagen noch einde des levens had. Dit wijst heen naar Christus, Die eeuwig Koning is en Vredevorst is. Christus heeft een volmaakte heerschappij. Christus is de ware Melchizedek.

Vredevorst

Hizkia heeft oorlogen gevoerd, dus hij kan geen vredevorst genoemd worden. Alleen de Messias draagt terecht de naam Vredevorst. Hij is een auteur en oorzaak van vrede. De Messias is werkelijk een Vorst. De heerschappij is op Zijn schouder. Hij regeert volkomen over Zijn Kerk. 'Vrede' betekent allerlei voorspoed en welvaren. De Messias is de oorzaak van allerlei welvaart en voorspoed die Gods kinderen naar ziel en lichaam ondervinden. Vrede houdt ook in bevrijd zijn van allerlei uitwendige of inwendige beroerten en onrust. Christus heeft vreedzame eensgezindheid gegeven onder de eerste christenen. Er was eendracht en broederlijke liefde. Er was sprake van liefdesmaaltijden en de vredeskus. Christus bewerkt vrede tussen Joden en heidenen. Christus brengt geestelijke vrede aan. Van nature is er onvrede tussen de mens en zijn geweten, tussen de mens en de engelen, tussen de mens en God. Door het volbrachte Borgwerk is die vijandschap weggenomen. Engelen zijn gediensstige geesten voor Gods kinderen. Het geweten vindt vrede in het Borgwerk van Christus. Hoofdzakelijk heeft Christus vrede gemaakt tussen de zondaar en God Zelf. God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende, 2 Cor. 5:19. De straf die ons de vrede aanbrengt was op Hem. Ook elders in het Oude Testament wordt over deze zaak gesproken. Jakob bijvoorbeeld spreekt over de SILO, wat Vredemaker betekent. In Zacharia 9:10 staat dat Hij de heidenen van vrede zal spreken. De Messias is een oorzaak van alle vrede. De engelen zongen na de geboorte van de Messias: Vrede op aarde. In Lukas 1:79 staat van de Messias geschreven dat Hij komen zou om de voeten te richten op de weg des vredes. Paulus zegt in Rom. 5:1 'Wij dan gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God.' Van Gods kinderen geldt: Jezus Christus is onze vrede. Het Evangelie is het Evangelie des vredes.

Toepassing

Koning Jezus wordt Vredevorst genoemd. Het moet met hete tranen beweend worden dat Zijn onderdanen zo weinig op Hem lijken. Het pausdom is de oorzaak van allerlei onvrede en van vele oorlogen. Het pausdom is het rood- scharlaken beest dat door alle tijden heen

zich volgezogen heeft met het bloed der heiligen. "De historie leert ons, hoeveel onvrede door de roomse hoer binnen en buiten aan de kerk is berokkend." Er zijn wrede en bloedige zogenaamde heilige oorlogen gevoerd om de beeldendienst te handhaven. Denk ook aan de vervolgingen tegen de Waldenzen en de Albigenzen. Ten tijde van keizer Karel V is er veel gebeurd om zogenaamde ketterijen uit te roeien. Bloedbaden werden aangericht in Frankrijk, Bohemen, Silezië, Hongarije, Ierland, Schotland en Engeland. "En Nederland werd door de roomse barbaren in de Spaanse oorlog totaal vertrappt. Dit anti- christelijke Babel heeft dus niet in het minst enige gelijkenis van een Vrederijk, en hun onderdanen onderwerpen zich niet aan de Vredevorst." Ook onder het gereformeerde Christendom is twist, onenigheid, onvrede, nijd, haat en liefdeloosheid. De Kerk lijkt meer op Babel dan op Jeruzalem. Er is geen vrede, maar spraakverwarring. Hier en daar zijn enkele vreedzamen die bedroefd zijn over twist en onenigheid. Er is sprake van openbare vijandschap of verborgen nijd en afgunst. Er is wraakzucht. Soms is er aan de buitenkant vrede, maar in het hart haat. Plato noemt dat 'wolfs-vriendschap.' Dat alles is niet de geest van de Vredevorst. Wie hier geen vrede kent, zal in de eeuwigheid eeuwige onrust kennen. Geestelijke vrede breekt weinig door. Wij leven onder het Vrede- evangelie, maar velen blijven met God in oorlog. Er zijn weinigen die de vrede omhelzen en aannemen. De voorwaarden voor die vrede staan hen niet aan. Ze willen niet strijden tegen de zonde. Gods kinderen zijn onderdanen van de Vredevorst, hen past vredelievendheid. Vrede is het merkteken van de onderdanen van Jezus. Bevorder de geestelijke vrede en probeer anderen ertoe te bewegen. Zoek de vrede te bewaren en uit te breiden. Strijd tegen de zonde. Handel naar Gods geboden. Strijd tegen verdeeldheid. Kom niet op plaatsen waar de vrede wordt verstoord. Geestelijke vrede in de ziel is de voorsmaak van de hemel. Jezus is de Vredevorst voor al de Zijnen. Hij doet al de Zijnen met de oude Simeon heengaan in vrede.

A. van Heteren

P E R S BERICHT

AANMELDING VOOR VAKANTIE-MIDWEEK VOOR EEN SPECIALE DOELGROEP

Opnieuw is de Commissie Vakantieweken voor mensen met een beperking uitgaande van de Gereformeerde Gemeenten in de gelegenheid een vakantie-midweek te organiseren voor mensen met dementie en hun mantelzorger.

Deze midweek zal zijn D.V. van maandag 27 juni t/m. vrijdag 1 juli 2016 in Hotel "De Rijper Eilanden" in De Rijp.

De kosten voor deze midweek zijn € 410,00 per persoon op basis van een 2-persoons kamer. Bent u mantelzorger van een dementerende oudere en wilt u enkele dagen samen op vakantie? Dan is deze vakantie, waarin verzorgenden de zorg voor uw man/vrouw, moeder/vriendin (gedeeltelijk) van u overnemen, misschien iets voor u? Voor aanmelding en/of meerdere inlichtingen kunt u terecht bij Mw. G.A. Hoogendoorn-de Raaf, tel. 033- 2863366. We verwijzen u ook naar onze website www.vakantiewekenvbgg.nl

50+ VAKANTIEWEEK OF -MIDWEEK

Wilt u er in de zomer even tussenuit met een groep ouderen? Van harte welkom op één van de Vakantieweken 50+! We hebben inmiddels al veel aanmeldingen binnengekregen, maar er zijn in de diverse weken nog enkele tot voldoende plaatsen beschikbaar.

Kenmerken van de Vakantieweken 50+:

- Organisatie: Commissie Vakantieweken 50+ (uitgaande van de Vrouwenbond Gereformeerde Gemeenten)
- Meerwaarde: momenten van bezinning rondom Gods Woord Vier stafleden (twee echtparen) als reisleiding
- Afwisselend programma: excursies, fietsen/wandelen, lezing van een spreker, etc.
- Volpension in een rustig hotel met comfortabele kamers
- Doelgroep: vitale, zelfstandige ouderen (zowel alleenstaanden als echtparen)

Past dit bij u? Wacht niet langer; meld u snel aan!

Midweek

8-12 aug. in Parkhotel 'Hugo de Vries' te Lunteren: €430,-
(1-pers.kamertoeslag: €20,-)

Volledige week – bijna vol!

23-30 juli in Conferentiecentrum 'Mennorode' te Elspeet:
€610,- (1-pers.kamertoeslag: €25,-)

Volledige week

13-20 aug. in Hotel 'Bergse Bossen' te Driebergen €610,-
(1-pers.kamertoeslag: €25,-)

Opgave/inlichtingen: Mw. G.J. Harbers, tel. 0548-789834 of 06-13600798 (na 19.00 uur), e-mail: cv50.deelnemersadministratie@vrouwenbondgergem.nl. Meer informatie vindt u op de website: www.vakantiewekenvbgg.nl, vakantieweken 50+.

BOEKBESPREKINGEN

W. Schippers, *Op de keien*, 162 blz., gebonden, € 13,95, Uitgeverij 'de Ramshoorn', ISBN 9789461150714.

Het boek is deel 46 uit de Schippersserie. De ondertitel luidt: 'Tevredenheid is een groot goed.' Het boek gaat over het werken in een machinefabriek. Iemand die daar werkt als vuurwerker krijgt verkering met de dochter van de magazijnmeester. Omdat hij zich tot

de 'rooien' voelt aangetrokken, weigert de magazijnmeester toestemming te geven voor het huwelijk. De teleurgestelde vuurwerker gaat voor drie jaar onder de wapenen. Dit gebeurde tijdens de Eerste Wereldoorlog. Na de oorlog, waarin ons land neutraal is gebleven, breekt er een staking uit bij de metaalbedrijven. Daardoor komt de vuurwerker 'op de keien' te staan, wat betekent dat hij werkloos wordt. Dit brengt met zich mee dat hij stoker wordt op een zeeschip. Verdere verwickelingen volgen. Ook dit deel uit de bekende serie zal zijn weg wel weten te vinden onder de jongeren.

Arne Schaddelee, *Werk ze, Bijbel en praktijk op de werkvloer, test, tips, checklists, paperback*, 76 blz., 9,95 euro, Uitgeverij De Banier- RMU, Apeldoorn, ISBN 9789462784109.

Het boekje leest vlot en biedt op aansprekende wijze in kort bestek veel. De praktijk op de werkvloer staat centraal. De Bijbel is richtsnoer voor alles wat op de werkvloer plaatsvindt en

voor alles wat met het werk te maken heeft. Heel wat vragen komen aan bod. Vanuit de praktijk van de RMU wordt gezocht naar antwoorden. Soms praktisch, soms juridisch en soms bezinnend. Op blz. 53 wordt aangehaald wat Maarten Luther deed als hij het druk had. Een les voor ons allen. 'Druk? Luther had daar een simpele regel bij. Hoe drukker hij was, hoe meer tijd hij 's ochtends nam voor gebed. Wat doe jij? Bid je weinig omdat je zo druk bent? Sla je daarmee ook andere, minder belangrijke ochtendrituelen zoals het tandenpoetsen over? Of is het toch een kwestie van prioriteiten?' Op blz. 56 komt het pesten aan de orde. Ruim een op de zes werknemers heeft ermee te maken. 'Er zijn bedrijven waar pesterijen aan de orde van de dag zijn. Dat begint soms met een onschuldig geintje, maar kan al snel uit de hand lopen. Het buitensluiten van iemand is daarbij misschien nog wel de meest diepe vorm van pesten. Merk je dat iemand wordt gepest of doe je er zelf aan mee? Heb het lef om te stoppen of in te grijpen.' We lezen op blz. 77 'We werken niet alleen voor onze centen en talenten. Al ons werk, ook onbetaald, is onderdeel van Gods dienst. Gods leiding kun je ervaren in keuzes, mits Hij de leiding in je leven heeft.' 'Werk is belangrijk, maar niet het enige dat telt in je leven. Bezin je daarom op je tijdsbesteding. En heb soms het lef om even terug te schakelen.' 'Onrecht mogen we aanklaarten, maar de grootste bron van onrecht zijn we zelf. Als we de wereld willen verbeteren, recht willen doen, moeten we beginnen bij ons eigen hart.' Op blz. 78 lezen we het volgende:

'Zorg dat je je loon waard bent. Zet je in en focus je op de taak waarvoor je bent aangenomen. Stel je collegiaal op. Zonder goede verhoudingen kan het werk onwerkbaar worden. Durf open en eerlijk te zijn over je principes. Ons geloof heeft grote waarde, juist ook voor collega's. Getuig, desnoods met woorden. Economie gaat niet allereerst over geld en getallen, maar over goed en kwaad. Het vraagt dus om principiële keuzes. Niet eigenbelang, maar het dienen van de naaste moet centraal staan.' Aanbevolen, met name voor onze jongeren.

Prof. dr. G.C. den Hertog, De kracht blijkt pas in zwakheid, Dietrich Bonhoeffers reactie op het ontmythologiseringsprogramma van Rudolf Bultman, paperback, 62 blz., Theologische Universiteit Apeldoorn, 9,95 euro, ISBN 978-98-758470-43-7.

Dit boekje verschijnt in de serie 'Apeldoornse Studies' als nr. 66. Het bevat een uitwerking van de rede die door prof. dr. G.C. den Hertog gehouden werd aan de Theologische Universiteit Apeldoorn op 31 augustus 2015, ter gelegenheid van de opening van het academisch jaar. In juni 1941 hield de nieuwtestamenticus Rudolf Bultmann zijn geruchtmakende rede 'Neues Testament und Mythologie' op een conferentie voor theologen van de Bekenkende Kirche. Zijn pleidooi voor vergaande ontmythologisering van het Nieuwe Testament riep veel kritiek op. Bonhoeffer was één van de weinige theologen die het voor hem opnamen. In deze pittige studie wordt nagegaan waarin Bonhoeffer Bultmann bijviel en ook in welke opzichten hij voor een andere benadering koos. De titel van deze Apeldoornse Studie drukt uit dat Bonhoeffer de resultaten van het moderne kritische denken voluit honoreerde, om het zo juist te verwachten van de kracht van het Woord van God.

Van de redactie

Verschijning volgende nr.

Het volgende nummer zal verschijnen D.V. dinsdag 29 maart 2016. Kopij graag binnen donderdag 17 maart.

Goede Vrijdag en Pasen

Goede Vrijdag en de beide Paasdagen liggen weer voor ons. De Heere geve de rijke betekenis van deze dagen te verstaan in het hart door de werking van Zijn Geest, Die in al de waarheid leidt.

Ontmoetingsdag Werkendam

Zaterdag 2 april D.V. zal onze ontmoetingsdag weer gehouden worden in het kerkgebouw van de Chr. Ge-ref. Kerk te Werkendam, Binnengriend 27. De Stichting 'Bewaar het Pand' bestaat dit jaar vijftig jaar. We willen daar op onze ontmoetingsdag aandacht aan geven. Er is gekozen voor een thema dat naar diverse kanten zal worden uitgewerkt. Centraal staat de gedachte 'Bewaar het Pand.' Dit zal toegespitst worden ten eerste op de prediking, ten tweede op de sacramenten, ten derde op de confessie (de belijdenis) en ten vierde op de bewaring door de Heere. De sprekers zijn: ds. M.A. Kempeneers, ds. G.R. Procee, ds. J.M.J. Kieviet en ds. L.W. van der Meij. We hopen van harte dat u op 2 april de reis naar Werkendam zult ondernemen. Het Woord van God staat centraal, maar ook de onderlinge ontmoeting en het gesprek met elkaar zijn van groot belang. De Heere geve ons een gezegende ontmoetingsdag die samenbindend en behoudend mag werken.

AvH

Waardheim

19e Open Dag en Verkoop

D.V. 23 april 2016 van 10:00 tot 16:00 uur

Thema ZorgSaam

Catering
Hulpdiensten
Zorgverlening
Kinderactiviteiten
Thema ZorgSaam
Amerikaanse veiling

Ruim 90 kramen

Locatie: Groeneweg 10, Puttershoek
www.opendagwaardheim.nl

Colofon

Dit blad wordt om de veertien dagen uitgegeven door de stichting **Bewaar het Pand.**

ISSN nummer: 0166 - 4646

REDACTIELEDEN

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren,
Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

REDACTIE ADRES

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, T 0527-688978
E a.vanheteren@kliksafe.nl

ABONNEMENTEN

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. T 0184-669116
E pand@solcon.nl NL37 INGB 0000 7043 50 t.n.v.

Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 22,- per jaar. Abonnementsprijs Verenigde Staten en Canada \$ 23,-per jaar. Advertentietarieven op aanvraag.

Abonnementen lopen van 1 januari t/m 31 december.

Een abonnement kan op elk moment ingaan en moet uiterlijk 1 december schriftelijk of per e-mail worden opgezegd.

Uitnodiging

Alle echtparen die tot de doelgroep van de Reformatorische vereniging voor ongewild kinderloze echtparen behoren, worden hartelijk uitgenodigd voor onze bijeenkomst op D.V. zaterdag 9 april 2016 in kerkgebouw De Hoeksteen, Vellerselaan 1 te Barneveld. Aanvang 14.15 uur.

Nico van der Voet hoopt een lezing te verzorgen met als thema:

Samen kinderloos, verschil in beleving m/v

Wilt u vrijblijvend de vernieuwde Nieuwsbrief ontvangen?

Vraag deze gratis aan via infoke@revoke.nl

Revoke
Reformatorische Vereniging
van Ongewild Kinderloze Echtparen

Voor informatie en aanmelden zie onze website www.revoke.nl, aanmelden@revoke.nl of bel (06) 811 833 69

Steun het evangelisatiewerk in Gent

en bestel uw boeken bij ons.

Uw bestelling ontvangt u binnen twee dagen thuis.

Email:

webwinkel@evangelischcentrum.be

Telefoon (0032)92230560

**UW ADVERTENTIE
IN KLEUR?***

Neem contact
op met de
administratie!

*Alleen mogelijk op de achterzijde.

Begravenisonderneming de Jongh

Voor een waardige en stijlvolle verzorging

van alleen begrafenissen

Hardinxveld-Giessendam
0184 - 61 11 54

Dordrecht e.o.
078 - 641 27 40

Waardenburg
0418 - 65 20 39

H. de Jongh

D.D.E. Melieste

M.K. Ligthart

A.J. van Lieburg

Dag en nacht
persoonlijk
bereikbaar.

www.begravenisondernemingdejongh.nl

HARKES
Begravenissen

Persoonlijke zorg voor uw begrafenissen

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop

www.harkesbegravenissen.nl

Wij verzorgen alleen begravenissen

0172 - 21 21 22

VAN STAVEREN
Begravenisverzorging

Sumatrastraat 11
2405 EM Alphen aan den Rijn

**Dag en nacht bereikbaar
en in elke regio**

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begravenissen

Bestel vrijblijvend het boekje "Mijn laatste wens"

www.vanstaaverenbegravenisverzorging.nl

Psalmzangdag 2016

in de Grote of St. Bavokerk te Haarlem
op D.V. zaterdag 16 april 2016

Aanvang 13.30 uur, deuren open 12.30 uur

Meditaties ds. A. Moerkerken, Capelle aan den IJssel

Organist Pieter Heykoop

WWW.PSALMZANGDAG.NL

Psalm
zang
dag

Een middag voor het hele gezin!

VACATURE VOORZITTER COLLEGE VAN BESTUUR

BENT U EE
VERBINDE

?

WWW.WARTBURG.NL/CVB